

LUNDS UNIVERSITET
Samhällsvetenskapliga fakulteten

Olympism: Villkorad idrott och kolonial strategi

Helen Bladh
GNVK01
Centrum för genusvetenskap
Lunds Universitet
Handledare: Maja Sager

Abstract

With a feminist post colonial perspective, in assistance of a discourse analysis inspired by Michel Foucault, a critical analysis has been conducted in order to find out the existential premise for statements about sport on an international multi-sport level, especially within the parameters of olympism and the olympic movement. The analysis has been made by critically examining documents like *the Olympic Charter* and statements from other major international multi-sport competitions and the UN-document on *Adopting Resolution on "Sport as Means to Promote Development*. For the purpose to reveal the material effect of the discursive borders that limit the statements concerning sport, single sports like wrestling, muaythai and MMA, has also been addressed.

In short, the result of the analysis show that statements about sport on an international level, is heavily restricted, by universalism, its ability to service human kind and promote peace and development, as well as the importance of referring to the olympic movement. These restrictions are in fact, as utopian as they may seem, indeed strategies to reproduce colonial structures and western imperial diffusion.

Keywords: Sports, post colonial, olympism, development, universalism

Nyckelord: Idrott, postkolonial, olympism, utveckling, universalism

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	4
1.1 Spelets regler: Olympismens premisser.....	4
1.3 Syfte och frågeställning.....	5
1.4 Disposition.....	6
2. Teori	7
2.1 Tidigare forskning.....	7
2.2 Postkolonialism	10
2.3 Homi K. Bhabha, mimikry och genus.....	11
2.4 Den linjära historieskrivningen och Michel Foucault	12
2.5 Mitt bidrag.....	14
2.6 Teoretiska reflektioner.....	14
3. Metod och metodologi.....	15
3.1 Diskursanalys.....	15
3.2 Michel Foucault.....	16
3.3 Metodologisk reflektion.....	19
4. Material.....	20
4.1 The Olympic Charter.....	20
4.2 Sport as means to promote education, health, development and peace.....	20
4.3 De asiatiska spelen.....	21
4.4 SportAccord.....	21
4.5 Brottning, Muaythai och MMA.....	22
5. Analys.....	23
5.1 Teman.....	23
5.2 Olympismens universella anspråk, disciplinering och nyttoimperativ.....	23
5.3 Det linjära utvecklingsnarrativet och mimikry.....	26
5.4 Universalism och inkludering/exkludering: Muaythai och MMA.....	27
5.5 Mänskliga rättigheter.....	29
5.6 Intersektionen mellan kön och den ”Andra” i det universella anspråket och mimikry.....	31
5.7 Motstånd.....	33
6. Sammanfattande diskussion och slutsats.....	37
7. Källförteckning.....	41

1. Inledning

1.1 Spelets regler: Olympismens premisser

What is Olympic is universal.....There can be nothing Olympic outside the contact and cooperation of the various branches of sports, united on a footing of total equality for the improvement of humanity.

(Pierre de Coubertin 2000: 709)

Vid en ytlig läsning av de Coubertins uttalande, verkar det olympiska förmedla en känsla av något allinkluderande och universellt med en utopi av ett ”främjande av mänskligheten”. Men vart än det universella anspråket tas i bruk, följer dess blinda fläckar (de los Reyes & Mulinari 2005: 67,68).

Vidare i *the Olympic Charter*, olympismens konstitutionella form står det,

”Citius, altius, fortius” (IOC 2010b:21) (latin), som är det olympiska mottot som skall präglade de olympiska spelen, vilket betyder, ”Snabbare, högre, starkare”. Men vilka är det som tillåts att mäta sin snabbhet, spänst och styrka? Vilka idrotter är det som uppnått olympisk status och under vilka premisser? Tidigare forskning visar att vid en närmre titt på de olympiska spelens historia, är dess utveckling kantad av exkludering, såväl rasifierad, som könad (Guttman 1994: 125,129,132).

Olympismen, med dess livsfilosofiska attribut i dess sammanföring av idrott, kultur och undervisning i enlighet med universella principer, med målet att främja mänskligheten, tycks vara bärare av en obestridlig paradox. Å ena sidan den universella mänskligheten, å andra sidan exkluderingen och skapandet av underlägsna positioner.

Hur är tillståndet idag? Vad är det som dikterar olympismens tal och dess räckvidd? Dessa frågor var en vidareutveckling på den diskussion som hölls efter ett träningspass på klubben där jag tränar. Debatten handlade om huruvida det var värt att söka få en idrott, t ex muaythai eller MMA, till att bli inkluderad i det olympiska programmet, med åtanke av vilka konsekvenser det skulle få. Slutsatsen var att det var positivt för synliggörandet av idrotten, men med risk för en omorganisering av sporten, för att passa in i de olympiska måtten. Efter denna diskussion uppkom även undran över om inte synliggörandet skulle innefattas inom de olympiska ramarna, vilken arena

skulle då vara möjlig? Vidare ställde jag mig frågan, vad var det som dikterade dessa internationella tävlingarnas existensförhållanden?

1.3 Syfte och frågeställning

Jag vill kritiskt granska det förhållande idrotten har till ”stora berättelser” och dess totaliserande egenskaper och generaliseringar (Bale & Cronin 2003: 8). Mer konkret vill jag undersöka idrottens relation till det europeiska moderniseringsprojektet och de tidsmässiga och rumsliga länkar detta förhållande har till den koloniala ordningen. Universalismen är en del av detta projekt och bär på en fordran på en odelbar mänsklighet, men i själva verket, är det ett redskap föra att återskapa en underlägsen andra, som är i motsatt förhållande till ett eurocentrisk manligt ideal. Då det universella anspråket är en strategi i den koloniala kvarlåtenskapen och då språket är ett instrument som naturaliserar vår världsuppfattning och avpolitiserar vår förståelse av en uppdelad värld (de los Reyes & Mulinari 2005: 65,67,68), vill jag genom att diskursivt analysera de utsagor, som finns i *the Olympic Charter*, försöka dekonstruera existensvillkoren för idrotten på den internationella multisportarenan. För att finna regelbundenheter eller oregelbundenheter till utsagan om de olympiska spelen, har jag även valt att undersöka utsagor från alternativa internationella multisporttävlingar, som SportAccord och de asiatiska spelen.

Alltså, mitt syfte är att göra en postkolonial diskursanalys med ett genusperspektiv på olympismens konstitutionella form av *the Olympic Charter*. Min frågeställning är således:

-Under vilka premisser tillåts idrotten existera inom olympismens ramar?

Jag vill även kunna förevisa en konkret materialitet som dessa existensvillkor medför. Således adderas även följdfrågan:

-Vilken är den materiella implikationen av de rådande existensvillkoren för idrotten i dess förhållande till olympismen?

Dessutom ämnar jag också att granska möjligheten för ett alternativ till den olympiska arenan. Således ställer jag följdfrågan:

-Vilka existensvillkor finns det för idrotten, på den internationella multisportarenan, bortom den

olympiska?

Följaktligen ämnar jag att undersöka idrottens varande i förhållande till eurocentriska strukturer och vilka möjligheter för motstånd, som finns att tillgå, på en diskursiv metanivå, samt på ett materiellt plan, se till dess konsekvenser.

1.4 Disposition

Det strukturella förfaringssättet i min uppsats inleds enligt ovan med inledning och syfte och frågeställning. I nästkommande kapitel kommer jag att kort beskriva tidigare forskning kring postkolonialism och idrott, därefter kommer jag att ge en övergripande kort presentation av postkolonialism, för att sedan gå in djupare på en specifik postkolonial författares verk, nämligen Homi K. Bhabha och hans begrepp mimikry. I detta kapitel kommer jag även att problematisera kring den linjära historieskrivningen och dess relation till det europeiska moderniseringsprojektet och ange mitt bidrag till fältet kring postkolonialism och idrott, samt göra en teoretisk reflektion över min teoretiska utgångspunkt inom postkolonialismen. Vidare i kapitel 3, kommer jag att redogöra för min analytiska metod, som är inspirerad av Michel Foucaults diskursanalys, samt visa på en metodologisk reflektion. Därpå kommer mitt urval av material presenteras i kapitel 4, vilket består av *the Olympic Charter*, FN-dokumentet *Adopting Resolution on "Sport as Means to Promote Development"*, text från de asiatiska spelen, SportAccord, samt material angående brottning, muaythai och MMA. Jag kommer att sedan framföra min analys av detta material i kapitel 5, vilken jag har strukturerat efter olika teman, utefter olympismens 6 principer, så som de är presenterade i *the Olympic Charter*. Slutligen i kapitel 6, kommer jag att föra en sammanfattande slutdiskussion.

2. Teori

2.1 Tidigare forskning

Tidigare forskning kritiserar även till viss mån det universella anspråk som olympismen bär på och kopplar även den *moderna* idrotten till en form av kulturimperialism. Framför allt Allen Guttman i *Games and Empires Modern Sports and Cultural Imperialism* (1994:6,120) och även i *The Olympics A History of the Modern Games* (Guttman 2002: 193, 194). Till denna kulturimperialism inbegrips även moderniseringen av idrotter i västliga mallar och hur deltagandet i OS sker under västs premisser (Guttman 1994: 2,3,120, 130,137). Guttman påpekar även den rasifierade exkluderingen i OS-sammanhang, t ex det faktum att ingen stad på den afrikanska kontinenten, har varit värd för de olympiska spelen, det universella anspråket till trots (Guttman 1994: 125). Än idag, 2010, har den olympiska spelplanen inte nått den afrikanska kontinenten, inte heller är de nästkommande spelen planerade att hållas här (IOC 2010a). Ytterligare förevisas det hur det framförallt är västerländska idrotter som har fått tagit plats i det olympiska programmet. Undantagen har inkluderats under premissen av att ”västifiera” idrotten. T ex den asiatiska kampsporten judo, som inkluderades under förutsättning av en ”modernisering” av idrotten, d v s idrotten omorganiserades för att passa den västliga normen (Guttman 1994: 130). Därtill tillåts det att nämna, att Japan, varifrån judon har sitt ursprung, var det första asiatiska land som ”moderniserats”, utefter västs utvecklingsmall (Guttman 1994: 128). Med detta i åtanke, förs tankarna till huruvida muaythai har en chans att erhålla olympisk status. Muaythai, som även kallas thaiboxning, Thailands nationalsport, är en världsidrott av stora mått, med målsättningen att få ett erkännande av IOK, Internationella Olympiska Kommittén, men kvarhålls i den olympiska periferin (IFMA 2010).

Henning Eichberg, gör en liknande analys av olympismen, som Guttman, där han påpekar hur exkluderingen av ickevästliga idrotter i OS, korresponderar med vilka nationaliteter som representeras i den Internationella Olympiska Kommittén (Eichberg 1998:100,101)

I addition till den rasifierade aspekten av OS, redogör Guttman även för en könad utestängning av

kvinnor under den moderna olympiska historien (Guttman 1994: 129, 132).

Allan Guttman beskriver ett materiellt olympiskt förflutet och ger en kritik till olympismens universella anspråk, där inkludering och exkludering problematiseras framförallt i numerära termer. Det är härifrån som jag ämnar att vidareutveckla teorin i min analys, då jag vill kunna placera inom vilken eller vilka diskurser som idrotten i dess förhållande till olympismen, som det befinner sig i och vilka dess existensvillkor är. Dessutom en ytterligare skillnad från min analys, i jämförelse med Gutmans, använder sig inte Allen Guttman sig uttalat av postkolonial teori, även då de termer som Ania Loomba förser i hennes övergripande exposé över det postkoloniala fältet i *Colonialism/Postcolonialism* (1998), skulle mycket väl placera Gutmans forskning däri. Detta i egenskap av den kritik och skönjandet av sambandet mellan kolonialism och spridningen av den ”moderna” idrotten (Guttman 1994: 194), (Loomba 1998:12), (Jorge de Alva 1995:245). Däremot är den postkoloniala teorin oumbärligt synlig i antologin *Sport and Postcolonialism* (Bale & Cronin 2003), där internationella styrande organ inom idrotten, kan ses i ljuset av ha intentioner i form av kulturell kolonisering, med symboliska maktstrukturer. På så vis kan globala idrottsliga organ förstås som agenter i en fortsatt informell imperialism eller annorlunda uttryckt, neokolonialism (Cronin & Bale 2003: 3), (Sudgen & Tomlinson 2003: 176) Det är i denna förståelsen av kulturell imperialism, som jag, likt Allen Guttman, placerar OS och den internationella olympiska kommittén, som en institutionell manifestation av en kultur, som medför ramar för sociala relationer. Ett uttryck för kulturimperialism, kan skönjas, som tidigare nämnt, genom hur de olympiska spelen tycks bära på universella anspråk i form av ”olympism”.

Institutionella former och dess praktiker har i mindre omfattning berörts av det postkoloniala perspektivet. Detta då mycket av tidigare postkoloniala analyser, har framförallt behandlat tolkningar av litterära texter och diskurser. Genom enbart fokus på text, osynliggörs materialiteten Vilket John Sugden och Alan Tomlinson påpekar, i deras analys av FIFA (Sugden & Tomlinson 2003: 177). FIFA är en internationell organisation som kan jämföras med den Internationella Olympiska Kommittén, båda med anspråk på universalism, fred och harmoni (Sugden & Tomlinson 2003: 178). Men dessa globala ideal är i ett paradoxalt förhållande till den nationalism som de typer av organisationer som FIFA och IOK är. Att vara medlem i en idrottslig organisation

av denna magnitud, är en stor legitimering för en stat (Sudgen & Tomlinson 2003: 178, 179, 181) (Guttman 1994: 120, 184). Ett medlemskap medför i sin tur en sanktion av en institutionaliserad universalism, i händerna på eliten i väst (Sudgen & Tomlinson 2003: 195). Men något som Guttman, Sudgen och Tomlinson även framhåller, är hur idrotten jämväl för med sig en plats för motstånd (Guttman 1994: 165,166), (Sudgen & Tomlinson 2003: 182,183).

Sålunda behandlar jag olympism i dess institutionella form och dess praktiker som en typ av kulturimperialism, där det finns möjlighet för opposition.

Men det finns punkter där mina och Sudgen och Tomlinsons teoretiska ställningstaganden divergerar. D v s , deras uppfattning om var, när och vem som innefattas av det postkoloniala, där, enligt Sudgen och Tomlinson, var betecknar det rum som varit under kolonialt styre, när betyder tiden efter kolonialismen och vem signifierar de som formellt blivit kontrollerade av väst (Sudgen & Tomlinson 2003:176). Medan min uppfattning är att det postkoloniala finns här och nu och berör alla, då det koloniala arvet medför en kunskapssyn som reproducerar över- och underordningsrelationer som skapades under den europeiska koloniseringen (de los Reyes & Mulinari 2005: 75)

Dessutom är genusperspektivet helt frånvarande i Sudgens och Tomlinsons analys, vilket är i koherens med uttalandet i inledningskapitlet av *Sport and Postcolonialism* (Bale & Cronin red. 2003), där det konstateras, att i studier där sport och postkolonialism sammanförs, är det vanligt att genusaspekten förbises (Bale and Cronin 2003:8,9),(Sudgen & Tomlinson 2003: 176). Därutöver använder jag mig av en distinkt form av diskursanalys. En analysform som Sudgen och Tomlinson till viss del kritiserar (Sudgen & Tomlinson 2003: 177). Anledningen till detta analytiska verktygsval, är att jag vill förstå vidden och begränsningen av olympismen i dess institutionella form, vilket kräver en kritisk granskning, där ramarna för just denna undersöks. Jag kommer att tydliggöra mitt metodval i kapitel 3 om metod och metodologi.

2.2 Postkolonialism

Det teoretiska fältet för postkolonialism är stort och brett. Det finns många divergerande ingångspunkter att ta vid, vilka inbegriper analyser av litterära texter, kritik mot medicinska texter och kritik mot ekonomiska teorier. Inte inte allt för sällan bär den postkoloniala analysen på kombinationer av dessa ovanstående ingångar (Loomba 1998: xii) Här kommer jag presentera en kort generaliserande genomgång av postkolonialism som teoretiskt fält, framförallt med hjälp av Ania Loombas bok *Colonialism/Postcolonialism* (1998), som refererar till de större teoretikerna och inriktningarna inom området. Viktigt att påpeka är att denna beskrivning av postkolonialismen som kunskapsfält, inte är uttömmande, men är betydande för att kunna ange mina teoretiska utgångspunkter, vilka jag kommer att kungöra för senare, då jag ämnar att syna postkoloniala strukturer och dess koppling till kulturimperialism. Först kommer en kort definition av begreppet postkolonial enligt nedan.

Själva ordet postkolonial ger en konnotation av något som är 'efter'. I detta fallet av det postkoloniala, skulle det vara det som kommer efter det koloniala. Dock ligger det en svårighet i att definiera tiden efter det koloniala, då kolonialism, har varit en återkommande politisk och territoriell struktur genom historien. T ex koloniserade Romarriket stora landområden under 200-talet e. Kr och aztekerna var en kolonialmakt i dagens Mexiko under 1300-1500-talet (Loomba 1998: 3) Med detta i åtanke skulle det postkoloniala ha inträffat för länge sedan, dock refererar det postkoloniala ofta till tiden efter den europeiska territoriella expansionen. Skillnaden mellan tidigare territoriell expansion och den moderna europeiska kolonialismen, är att den senare var i kongruens med kapitalismens utbredning (Loomba 1998:3,4). För att komplicera den tidsmässiga definieringen ännu mer, uppnådde de koloniserade territorierna självständighet under differentierade tidpunkter. Under 1700 -och 1800-talet avkoloniserades Amerika, Australien och Nya Zeeland, medan Angola och Moçambique, blev självständiga under 1970-talet (Loomba 1998: 7,8). I detta ljus är det svårt att återge en definitiv startpunkt för det postkoloniala.

Men att definiera postkolonialism som något som signifierar ett slut, något som har hänt, är att begränsa begreppets vidd. Den uppfattning som jag sympatiserar med, är den där det postkoloniala

åberopar till det som är pågående, till det som händer, inte blott det som har hänt. Dagens postkoloniala värld kan ses genom kolonialismens arv, där kolonial makt återskapas av nutida imperialism (Loomba 1998: 14). I detta avseendet är det viktigt att skilja på imperialism och kolonialism, där imperialism är en maktutövning utan direkt politisk kontroll över ett territorium, medan kolonialism är beroende av den spatiala subordinationen (Loomba 1998: 7).

Denna koloniala kvarlåtenskap, bör inte inskränkas till att endast röra de tidigare kolonialmakterna och före detta koloniserade länder, då diaspora från dessa tidigare koloniserade stater lever varhelst på jorden, där människor fortfarande blir förtryckta genom strukturer från kolonialismen (Loomba 1998: 7, 12,13).

Således kan det postkoloniala innefatta det som är pågående här och nu, över hela världen, genom de strukturer som är kvarvarande efter kolonialismen, om än under andra premisser. Dessa premisser är de som dikterar hur strukturer av ekonomisk och/eller kulturell dependens, kan bestå och återskapas efter kolonialismen. Det är i detta sken, som jag har ambitionen att granska inom vilka ramar ett stort internationellt idrottsorgan, såsom IOK, verkar, d v s under vilka förutsättningar görs dess tal och handlingar möjliga.

Därmed utgår den förståelse av postkolonial teori som jag hörsammar, ifrån J. Jorge Klor de Alvas förklaring, där det postkoloniala signifierar en oppositionell position till imperialistiska och koloniala diskurser och praktiker, som inte är fixerad i någon specifik tid eller rum (de Alva 1995: 242,245), (Loomba 1998:12).

Utöver J. Jorge Klor de Alvas kritiska syn på kvarvarande koloniala strukturer, låter jag även assisteras av en annan postkolonial teoretiker, nämligen Homi K. Bhabha, för att kunna erhålla en djupare analys av diskursernas verkningar på mitt analysobjekt.

2.3 Homi K. Bhabha, mimikry och genus

Inom de postkoloniala fältet har jag även valt att använda mig av Homi K. Bhabhas teori angående *mimicry*, som han beskriver det i *The location of culture* (1994). Översatt på svenska, betyder ordet *mimicry*, efterapning, en härmning, men kan även översättas till mimikry, där något till det yttre efterliknar något annat, genom en anpassningsprocess (Nationalencyklopedin 2010). Det sätt som

Bhabha konceptualiserar begreppet mimikry, inbegriper hur mimikry, är en kolonial strategi för makt och kunskap (Bhabha 1994: 85), där ”...kolonial mimikry är begäret efter en reformerad, igenkännbar Andra, som ett subjekt av något annorlunda som är nästan detsamma, men inte riktigt. (Bhabha 1994: 86). Vilket vidare innebär att mimikry konstrueras kring en ambivalens, för att kunna vara effektiv, för även då det är ämnat att skapa en efterlikning, får subjektet inte vara identisk, alltså samtidigt som det framställs en efterhärming, produceras även det annorlunda (Bhabha 1994: 86). Som exempel ger Bhabha hur en text om 1800-talets koloniala Indien, representerar det Andra genom mimikry, där en engelsk politisk reform, enligt kristna linjer, skulle producera ”en känsla av personlig identitet”, likt engelsmannens, vilket också skulle innebära en produktion av en subjektsformation, som förutsattes för att göra företagsexpansionen möjlig i Indien. Men för att undvika uppror, skulle en partiell spridning av kristendomen och en delvis förbättrad moral, skapa en särskilt lämplig form av kolonial subjektivitet (Bhabha 1994: 86,87). Alltså för att kontrollera den Andra, produceras det i representationen av den Andra, något som liknar det koloniala maktsubjektet, men inte riktigt. Genom att synliggöra det som inte är det positiva, både som annorlunda och likt, tillåts det omskrivna endast existera inom ramarna för det koloniala, inte på sina egna termer.

Sara Mills refererar även till Homi K. Bhabhas begrepp mimikry, på det sätt som koloniserade länder representeras i text, som att befinna sig i en dåtid, i utveckling, som s k utvecklingsländer i jämförelse med den redan utvecklade världen (Mills 2004 : 99)

Det är denna uppfattning av mimikry, som jag har överfört till dagens datum, i min kritiska analys av den koloniala kvarlåtenskapen i form av kulturimperialism, som sätter ramarna för utsagor som *the Olympic Charter* och moderniseringen och regleringen av idrotten.

Begreppet mimikry kan även omsättas i den könsdiskurs som produceras genom det västerländska universella anspråket, där idealet är den manliga normen och kvinnan tillåts likna mannen, men inte riktigt.

2.4 Den linjära historieskrivningen och Michel Foucault

En central del i min analys är den kritik jag gör mot den linjära historieskrivningen, som är en en

strategi i det västerländska moderniseringsprojektet och det universella anspråket, som anger riktningen i ett utvecklingsnarrativ. Genom det postkoloniala perspektivet synas denna riktning som utpräglad västlig, där hela mänskligheten delar samma öde (de los Reyes & Mulinari: 2005: 71). Men tiden är inte neutral. Foucault är kritisk till den linjära historieskrivningen och menar att uppfattningen om historiens kontinuitet och det autentiska subjektet, är delar av samma tankesystem (Foucault 1969: 22, 26). Med detta menas att i o m tiden fortgår enligt en linjär modell, finns det möjlighet att finna ett ursprung, en originalitet, som går att spåra bakåt och att subjektet bär den centrala rollen och som också är ansvarig för allt blivande. Tiden beskrivs snarare av Foucault, som fylld av diskontinuiteter och omvandlingar (Foucault 1969: 28,35). Genom att framställa tiden som linjär, följer utvecklingen samma graf, där tiden blir förbindelsen mellan ursprunget och målet (Foucault 1969: 36). Men detta är inte självklart, kontinuiteten är alltid konstruerad och det gäller således att ta reda på dess regler och villkor (Foucault 1969: 40).

Dessutom ifrågasätter Foucault även humanismens strävan sen 1800-talet efter den globala historien, där alla samhällens olikheter kunde förenas till en enda form, organiserad efter en singular världsbild och homogent värdesystem, som skulle innebära en för alla sammanhängande civilisationstyp (Foucault 1969: 26,27).

Även syftningen på mänskliga rättigheter i ljuset av en universalistisk ”stor” berättelse, där mänskliga rättigheter används för att legitimera imperialistiska ändamål (Talcott 2010: 300, Collins et al 2010: 305).

Diskursen kring den linjära historieskrivningen kan ses som en del av ett epistem, d v s summan av diskursiva strukturer under en given tid, enligt Foucaults terminologi (Foucault 1969:227,228).

Det finns dock en problematik med att analysera ett kontemporärt epistem, då detta epistems strukturer har effekten av att naturalisera ett sätt att tänka. Det är lättare att undersöka något som har en viss tidsdistans, för att kunna analysera det som tas för givet (Mills 2004: 53).

Genom epistembegreppet kan den linjära historieskrivningen kritiseras. Detta då historien är bara en pågående process, där system av representationer och klassificeringar ersätts av andra. Det sker s k epistemiska brott (Mills 2004: 53). Alltså går det inte att se den historiska utvecklingen som en linjär graf, där kunskap och handling ackumuleras i en progressiv utveckling, utan snarare är det olika värdesystem som frambringas i en ständig process.

2.5 Mitt bidrag

Jag gör en postkolonial feministisk analys av olympismen. Tidigare forskning från t ex Sudgen och Tomlinson, förbiser genusaspekten och använder sig inte av diskursanalys. Däremot kan en genusmedvetenhet skönjas i Guttmans forskning, men däremot har Guttman, valt att inte granska det diskursiva förhållningssättet mellan olympismen och en kolonial struktur.

Alltså menar jag på att det saknas en mer kritisk forskning om olympismens strukturer/processer. D v s förutom påståendet att OS kan förstås som en västerländsk kulturimperialism där en exkludering sker, behövs det även vetenskap om under vilka premisser uteslutningen pågår och hur processen ser ut. För att kunna göra detta krävs det en granskning med hjälp av postkolonial teori och diskursanalys.

2.6 Teoretiska reflektioner

Även då jag vill kritiskt påvisa det eurocentriska i hur kulturimperialismen tar sitt uttryck genom institutioner och idrott med hjälp av postkolonial teori, är själva grundvalen för denna kritik, eurocentrisk. Genom att ständigt åkalla arvet från den europeiska kolonialismen, förbises tiden före denna period, vilket Loomba påtalar då hon refererar till Gayatri Spvak (Loomba 1998: 17,18) Vi bär med oss kultur från hela vår mänskliga historia, vart än våra förmödrar och förfäder befunnits. Dock, vill jag påpeka att det specifika med den eurocentriska kulturimperialismen, är hur, även om denna kultur inte kan separeras från tidigare och andra spatiala ursprung, så utges det i dess uttryck, att det just är ur en europeisk vagga som kulturen originerar.

3. Metod och metodologi

3.1 Diskursanalys

Att se till villkoren för IOK:s utsagor, är att erkänna textens reproducerande av ramarna för ett maktförhållande i en diskurs. Att undersöka konsekvensen av detta, innebär synliggörandet av en positionering av subjekt (Eldén 2005: 67) (Bergström & Boréus 2005:14,15) Texten är inte i sig makt. Därmed erkänns språket teoretiskt, som konstituerande (Lykke 2009:165). Språket är aldrig givet i sig självt och existerar inte på samma sätt som utsagorna . Språket finns endast som ett konstruktionssystem för de utsagor som är möjliga (Foucault 1969: 107,108), medan diskursen anger hur det är möjligt att tala om något (Bergström & Boréus 2005: 306). Dessutom är diskursbegreppet användbart, då det medför möjligheten att granska många olika typer av texter, sedda som produkter av vissa makt och kunskapsrelationer (Mills 2004: 21) Således motiveras mitt val av diskursanalys som metod, då jag vill försöka utröna vilka villkoren är för IOK:s utsagor, d v s vilken eller vilka diskurser som texten produceras i och vilket handlande detta medför, vidare inbegriper diskursanalysen inte bara uttalanden, utan även strukturerna och reglerna för och i diskursen (Mills 2004: 44)

Viktigt att påpeka, är att själva begreppet diskurs, kan bära olika meningar, beroende inom vilken disciplin den behandlas och vilken författare som använder det (Mills 2004: 3,5,6). Den betydelse av diskursbegreppet som jag hörsammar, är den som Michel Foucault beskriver i *Vetandets arkeologi* (1969) och i *Övervakning och straff* (1975). Dock, medger Foucault själv att han ålägger ordet diskurs olika betydelser. Ibland syftas det på utsagornas generella område, ibland en regelbunden praktik som redogör för ett visst antal utsagor och ytterligare ibland, är diskursen en individualiserbar grupp av utsagor (Foucault 1969: 102). Dessutom anger inte diskursanalyser något specifikt metodologiskt tillvägagångssätt, utan är snarare öppna för nyskapande och metodutveckling (Bergström & Boréus 2005: 329, 349) (Lykke 2009:164). Det analytiska utförandet är beroende av vad syftet med undersökningen är och vilka frågor som ställs. Då jag ämnar att kunna placera de olympiska spelen i ett större maktsammanhang, måste denna maktdimension kunna identifieras. Detta kan göras genom att studera utsagor från den Internationella Olympiska Kommittén. Jag ämnar dock inte att lägga fokus på IOK som ett

autentiskt subjekt, utan snarare studera under vilka premisser IOK uttrycker sig och vilka implikationer detta medför. Vilket konkret kan uttryckas vilka existensvillkoren är för idrotten inom de olympiska ramarna. Samtidigt är diskursen alltid i dialog och i konflikt med andra diskurser, vilket inbegriper möjlighet för positioner av motstånd (Mills 2004: 12,13,14).

Jag kommer att i följande text beskriva hur jag tolkar Foucault och vilka analytiska verktyg jag valt att använda.

3.2 Michel Foucault

I förordet till *Vetandets arkeologi* (1969), beskriver Bengtsson hur boken kan ses som en verktygslåda för den metod som Foucault använt sig av i sin forskning (Bengtsson i Foucault 1969: 8,9,10). Dock har Foucaults tidigare analyser framförallt behandlat större tidsomfång, vilket är syftet med den arkeologiska analys, än den tidsliga avgränsning som jag gjort, vilken är till viss del bestämd i nutid. Även då Foucaults analytiska grund har forskansat sig över stora historiska mått, finner jag att delar av den metod som beskrivs i *Vetandets arkeologi*, har ett avsevärt analytiskt värde för min undersökning. Nedan följer en redovisning av för de metodologiska begrepp jag ämnar att använda, så som *utsaga, diskurs, diskursiv formation/diskursformation, epistem, bildningsregler, diffraktionspunkter och ekvivalenspunkter, disciplinering och nyttoimperativ*.

Att göra en diskursanalys innebär att söka visa objektets inautenticitet. Tingen har ingen djupaste mening, utan genom att föra en diskursanalys görs det möjligt att se den mängd regler som gör det möjligt att forma dem som diskursiva objekt. Alltså görs det en analys av villkoren för objektens historiska uppträdande. Med detta menas inte att målet är att finna objektets ursprung, utan snarare är det att försöka se det nätverk av regelbundenheter som styr dess spridning (Foucault 1969: 65). En diskurs, som man kan höra och läsa, är inte ett simpelt möte mellan ord och saker (Foucault 1969: 66). Genom diskursanalysen, ämnas det att skönja ordens och tingens skenbarhet, för diskursen är inte bara en mängd tecken, utan det är i själva verket diskursen som skapar objekten den talar om. Följaktligen består diskursen av tecken, men gör ”mera”, än tecken som betecknar. (Foucault 1969: 66,67). ”Det är detta ”mera” som måste tas fram och beskrivas” (Foucault 1969:

67).

Foucault ger ett exempel på skillnaden på tecken och utsaga, genom beskriva hur en skrivmaskins tangentbord inte är en utsaga, medan en beskrivning av ordningen A Z E R T, i en handbok i att skriva med skrivmaskin, är en utsaga om den alfabetiska ordning som maskinen antagit (Foucault 1969: 108,109). En utsaga är alltså något som förmedlar mening (Foucault 1969: 110, 148), men samtidigt är utsagan är på en gång icke synlig och icke dold (Foucault 1969: 135), d v s att utsagan är alltid närvarande som något ”naturligt” och som är taget för givet, vilket gör det svårt att se den (Foucault 1969: 137).

Diskursanalysen kan åläggas alla faktiska typer av utsagor, både tal och skrift (Foucault 1969: 41,42). Att analysera en utsaga innebär att söka avgöra villkoren för dess existens, fastslå dess gränser, upprätta de korrelationer den kan ha med andra utsagor, d v s vilka utsagor som kan knytas samman med den och vilka som utesluts (Foucault 1969: 43). Vidare är en diskurs en mängd utsagor som är beroende av samma formeringssystem eller diskursformation, t ex den kliniska diskursen, den ekonomiska diskursen, den psykiatriska diskursen (Foucault 1969: 134). Gällande mitt fall, är det den diskursen kring den internationella idrottsarenan som står i fokus. Diskursiva formationer är grupper av utsagor, som inte är förbundna med varandra på satsernas nivå genom grammatiska band, utan de är sammanlänkade med varandra på utsagornas nivå (Foucault 1969: 142,143).

Foucault beskriver diskursen som att erhålla en strategisk funktion bestående av *diffraktionspunkter* och *ekvivalenspunkter*, vilka egentligen är av samma slag. Diffraktionspunkter är vid en ytlig läsning, de punkter där två utsagor skiljer sig åt, men vid en vidare granskning, uppenbaras det att punkterna i själva verket är ordnade och formade efter samma regler och villkor. På detta plan beskrivs diffraktionspunkter, som just ekvivalenspunkter. Dessa punkter kan ses som det som anger alternativet, det som uppfattas som något som är antingen eller, men det är genom dessa punkter som en systematisering kan erhållas (Foucault 1969: 83,84,85).

Beskriva ett formeringssystem, görs genom att se regelbundenheterna i en praktik och därigenom kan en diskurs karaktär skönjas. Formeringssystemet anger diskursens bildningsregler, d v s dess

existensvillkor och reglerna för vilka utsagor som får träda i kraft (Foucault 1969: 54,55,94). Den diskursiva formationen bestämmer en regelbundenhet som är utmärkande för processer i tiden, där den diskursiva formationen gör sig till kända genom att ordna diskursiva händelser, som är skilda i tid, på samma sätt (Foucault 1969: 95).

Diskursiva relationer befinner sig vid diskursens gränser och bestämmer den knippta av förbindelser diskursen måste upprätta för att kunna tala om de eller de objekten. Detta kan ses som diskursens praktik (Foucault 1969:63,64).

Foucault beskriver även ett epistem, som är den totala summan av diskursiva strukturer som cirkulerar och auktoriseras i en kultur under en specifik tid (Mills 2004: 51), (Foucault 1969: 227, 228). I kontexten av min uppsats, använder jag begreppet epistem, för att förklara den koloniala struktur, som samlar och legitimerar de diskurser, som jag valt att undersöka.

Vidare har jag även valt att nyttja mig av Foucaults förståelse av disciplin och nyttoimperativ, där disciplinen framställer individer. Den disciplinära makten styr genom enkla medel som till exempel en hierarkisk översyn och normaliserande system, där den hierarkiska övervakningen innebär att se utan att synas (Foucault 1975: 171,172). Den disciplinära makten tar sitt grepp om kroppen genom optiken. Makten är till synes okroppslig, men är ytterst fysisk egentligen (Foucault 1975: 178). Ett verktyg i ett disciplinärt system är att göra en hierarki av goda och dåliga individer, vilket medför en vilja att alla skall likna varandra (Foucault 1975: 182, 183). Således differentierar den disciplinära makten individen efter värden av vad som är bra eller dåligt, följaktligen skapas en värdehierarki (Foucault 1975: 184). I denna värdehierarki finns även ett nyttoimperativ, det är viktigt att vara nyttig (Foucault 1975: 185). Alltså genom disciplinen skall nyttiga individer framställas och ordning i den mänskliga mångfalden skall frambringas (Foucault 1975: 212, 218). I min undersökning ämnar jag att använda mig av begreppen disciplinering och nyttoimperativ i förhållande till idrotten.

3.3 Metodologisk reflektion

Det är ytterst viktigt att reflexivt påpeka att min egen förförståelse, som är beroende av den subjektsposition jag intar spatialt och tidsmässigt, anger möjliga svar på frågan (Bergström & Boréus 2005:25,35), (Madison 2005:6), (Mulinari 2005:116). I mitt fall innebär ett validitetskrav, att jag måste erkänna, att jag befinner mig mitt i den postkoloniala diskursen. Alltså är det med västerländska ögon och med ett västerländskt språk, som jag kommer att genomföra min undersökning och det är ju språket, med dess diskursiva begränsning, som bär den yttersta gränsen för tanke och handling (Bergström & Boréus 2005:12). Därmed sätter min positionering och partiskhet även ramarna för de frågor jag har möjlighet att ställa (Berner 2005: 40).

I frågan om metodens reducerande egenskaper, bör det nämnas att genom att fokusera på text, kan det bara göras kvalificerade teoretiska antaganden om hur en diskursiv process positionerar subjekt (Bergström & Boréus 2005: 14). Men det osynliggörs hur en exkluderande praktik, kan innebära en reell uteslutning av en faktisk människa. Ty det krävs en kropp för att kunna omvandla de diskursiva ramar som sätts för vårt sinne, m a o är medvetandet förkroppsligat, som Karen Davies hade uttryckt det (Davies 2005: 191,192).

4. Material

Här kommer jag att presentera mitt material i dess egenskap som analysobjekt för min diskursanalys. Det tål att påpekas att förfogandet av tid, resurser och textutrymme, medför en avgränsning av metodval och empiri. Därmed är idealet om en fullständig undersökning, alltjämt kompromissat. Nedan kommer jag att göra en kortare presentation för respektive analysobjekt.

4.1 The Olympic Charter

Som analysgrund för IOK:s utsago, har jag valt att granska *the Olympic charter* (IOC 2010b). Motiveringen för detta val, är att detta är ett omfattande dokument, som anges som en kodifiering av de ”Fundamentala Principerna för Olympismen” (IOC 2010b: 9) (min översättning) och är av konstitutionell natur för den olympiska rörelsen, samt vilka kriterier som ställs för att en idrott skall kunna ha möjlighet att inkluderas i OS-programmet.

4.2 Sport as means to promote education, health, development and peace

Som en jämförande referens har jag valt att även granska ett FN-dokument från den 65:e Generalförsamlingen under titeln ”*Sport as means to promote education, health, development and peace*” (General Assembly 2010), där det framgår vilka uttalanden deltagarna i församlingen gjorde, då de antog FN-resolutionen *Sport as Means to Promote Development*, tidigare i år, vilket befäste idrottens roll i arbetet för att nå FN:s millenniummål¹. Även en representant från IOK, var inbjuden vid mötet (General Assembly 2010: 13). T o m generalsekreteraren bevistade det runda bordet om idrott för utveckling och fred vid generalförsamlingens senaste toppmöte om millenniummålen (General Assembly 2010: 11).

Med IOK:s närvaro vid mötet, görs kopplingen mellan FN och IOK fysisk. Nedan kommer jag även att påvisa hur diskurser som skönjas i *the Olympic Charter* och i FN-dokumentet om antagandet av *Sport as Means to Promote Development*, är intertextuellt diskursivt länkade. Då min analys är befattad inom diskursanalytiska ramar, har jag valt att inte nämna vilka fysiska

¹ FN:s millenniummål utvecklades i syftet att vid 2015 ha eliminerat fattigdom och hunger världen över. Dessutom inbegriper millenniummålen även aspiration och arbete för universell utbildning, könsjämlighet, barnhälsa, mödrahälsovård, att bekämpa HIV/AIDS, hållbar miljö, samt ett globalt samarbete (United Nations 2010).

personer det är som har gjort de följande uttalanden, som jag har citerat. Detta då det inte är subjektets agens som är forskarobjektet, utan snarare är det de ramar som begränsar subjektens tal, som är under granskning.

4.3 De asiatiska spelen

Det har tidigare konstaterats IOK:s legitimerande makt, men den Internationella Olympiska Kommittén är inte en enväldig organisatör av stora internationella evenemang. T ex 1947 initierades de asiatiska spelen av Dr. G. D Sondhi, som var medlem i den olympiska kommittén i Indien. Anledningen till denna initiering var att, enligt Sondhi, att de asiatiska atleterna befann sig i underläge i jämförelse med de europeiska och amerikanska idrottarna, både i fysik och i idrottsstandard. Målet var därav att höja standarden i Asien, men den största målsättningen var framförallt att verka för att förbättra de politiska relationerna mellan staterna i den asiatiska regionen. Det första asiatiska spelen hölls på 1950-talet. Vartefter följande spel hölls vart fjärde år, mellan varje OS (National Olympic Committee of Thailand 2010). Det sextonde asiatiska spelen hölls 12-27 november 2010 i Guangzhou, Kina.

De asiatiska spelen inbegriper inte samma idrotter som de olympiska spelen. Bl a inkluderas biljard, bowling, schack, cricket, dans, dragon boat, golf, kabaddi, karate, rullsporter, rugby, separtakraw, squash, wushu, utöver de olympiska idrotterna. Inga vinteridrotter inkluderas. De asiatiska spelen är under OCA:s, Olympic Council of Asia:s beskydd, inte IOK:s (Guangzhou Asian Games 2010).

4.4 SportAccord

Jag har även ambitionen att undersöka material från Sportaccord Combat Games, som anses vara ett alternativ till OS för kampsportare och framställs som en egen aktör på idrottens internationella arena. Jag gör detta för att ge en mer nyanserad undersökning för möjligheten för motstånd inom de ramar som reproduceras institutionellt genom IOK.

Sportaccord har sitt ursprung i strikta olympiska ramar, då det på 1920-talet bildades som en byrå för alla internationella idrottsförbund, vars idrott var representerade i det olympiska programmet

(SportAccord 2010.). 1976 antogs namnet "General Association of International Sports Federations", GAISF, då var även icke olympiska idrottsförbund inkluderade. I mars 2009 ersattes namnet GAISF, med SportAccord, för att signifiera dess nya ambitioner av att förena, stödja och främja dess medlemmar, såväl olympiska som icke-olympiska.

I Beijing 2010 hölls det första SportAccord World Combat Games vilket inkluderade idrotter som aikido, boxning, judo, ju-jitsu, karate, kendo, kickboxing, muaythai, sambo, sumo, taekwondo, wrestling, och wushu, d v s huvuddelen kampsporter som inte är inkluderade i det olympiska programmet. I spelen deltog över 1000 atleter från fem olika kontinenter. Ytterligare kommer ett Mind Games hållas 2011 och ett World Beach Games är planerat att hållas 2012 i SportAccords regi, (SportAccord 2010), (Guangzhou Asian Games 2010), (National Olympic Committee of Thailand 2010).

4.5 Brottning, Muaythai och MMA

För att konkretisera den materiella implikationen av de diskurser som jag har för avsikt att analysera, har jag valt att exemplifiera hur idrott inbegrips av olympismen. Som exempel ämnar jag att analysera brottningen som varit en olympisk sport, ända sedan de olympiska spelens födelse under antikens Grekland (IOC 2010a). Dessutom kommer jag att ge exempel genom muaythai och MMA, vilka inte är inkluderade i det olympiska programmet.

5. Analys

5.1 Teman

Då olympism är den diskursiva nod, kring vilken min analys kommer att centreras, kommer jag att låta ange olympismens principer, så som de är beskrivna i *the Olympic Charter* (IOC 2010b), i tur och ordning, som ett skelett genom analysen. Utefter denna linje kommer jag att behandla följande teman som det universella anspråket, vilket vidare förgrenar sig i element av disciplinering och nyttoimperativ, mimikry, det linjära utvecklingsnarrativet, mänskliga rättigheter, samt intersektionen mellan kön och det ”Andra” i det universella anspråket. Dessutom kommer jag att konkretisera analysen genom att titta närmre på ett antal sporter, nämligen brottning, för att belysa och materialisera den könade aspekten hos olympismen. Genom exemplet muaythai kommer den universella paradoxen tydliggöras, då en exkludering exemplifieras. Dessutom ämnar jag att även analysera MMA, Mixed Martial Art, för att uppge distinkt hur en omorganisering av en idrott kan ske för att få plats inom olympismens begränsning. Slutligen kommer jag likaså att problematisera kring möjligheten för motståndspositioner.

De ovan nämnda teman är inte skilda från varandra, utan förekommer likt ett nät kring olympismen, men skulle mycket väl kunnat utvecklasytterligare var för sig, men att göra det skulle jag inte kunna visa på den relationella komplexitet, som finns mellan vardera tema.

5.2 Olympismens universella anspråk, disciplinering och nyttoimperativ

1.Olympism is a philosophy of life, exalting and combining in a balanced whole the qualities of body, will and mind. Blending sport with culture and education, Olympism seeks to create a way of life based on the joy of effort, the educational value of good example and respect for universal fundamental ethical principles. (IOC 2010b: 11)

Immanent i begreppet universalism, finns en förståelse av något som är allinkluderande, något där alla får plats. Men i perspektivet, där diskursiva ramar begränsar språket och handling, innebär det universala en begränsning. Diskursen kring det universella anspråket möjliggör vissa

textpositioner , men vissa bedöms som inkluderade, andra inte. Således medför det universella anspråket exkludering. M a o skönjas universalismens blinda fläckar. T ex uteslutningen av muaythai från det olympiska programmet, vilket jag kommer gå in närmre på under punkt 6.4 *Universalism och inkludering/exkludering:Muaythai och MMA*, senare i analysen.

Anförandet av universalismen bär med sig vissa strategier för dess fortlevnad och bestånd. Detta genom att olympismen vill även skapa levnadsförhållanden som baseras på utbildningsvärden genom att förevisa gott exempel. Genom att skapa goda exempel, frambringas det ofrånkomligen även dåliga exempel. Alltså genom olympism skall normen och det aviga skiljas, enligt inkluderings- och exkluderingsprinciper. Vidare står det i *the Olympic Charter*, att det är den nationella olympiska kommittén som bestämmer vilka atleter som skall få delta i OS, eller andra tävlingar som är under den Internationella Olympiska Kommitténs beskydd. ”Sådant urval skall inte bara baseras på den idrottsliga prestationen från en atlet, men också *hans* möjlighet att stå som ett exempel för den idrottande ungdomen i *hans* land” (IOC b 2010: 56) (min översättning och kursivering). Således kan det skönjas en disciplinär makt som producerar en värdehierarki, enligt Foucaults beskrivning, där individer differentieras genom det ”goda exemplet” (Foucault 1975: 182,183). Disciplineringen medför en strävan efter en homogenitet, det skapas i olympismens förtecken en ideal subjektposition, samtidigt som andra utesluts.

Det krävs även att påpeka användandet av ett manliga pronomen, där ”*hans* möjlighet att stå som ett exempel för den idrottande ungdomen i *hans* land” (min kursivering). Det goda exemplet förevisas således vara manligt. Vidare synliggörs en bildningsregel för representationen av en atlet, då atleten inte representeras p g s dess merit, utan även p g a *hans* möjlighet att demonstrera ett gott exempel. Alltså räcker inte den idrottsliga prestationen, utan atleten måste även vara av ett nyttigt värde, för att inbegripas av olympismen. Ett nyttoimperativ uppdragas för atletens subjektposition inom olympismens ramar. Därigenom blir en homogeniserande strategi synlig. Genom det goda exemplet och nyttoimperativet, skall subjekten uppmanas att likna varandra. Det goda exemplet är dessutom manligt. Den disciplinära makten söker sålunda, genom olympismens universella förtecken, framställa nyttiga, manliga atletsbjekt. Jag kommer att vidareutveckla genusperspektivet i avsnittet *6.6 Intersektionen mellan kön och det ”Andra” i det universella anspråket och mimikry*.

Därtill står det i FN-dokumentet:

Action in those areas would require enhanced cooperation and coordination to create a common vision of the role of sport and development and peace, to establish a knowledge network define priorities and raise awareness, the report says. (General Assembly 2010: 5)

I det ovanstående citat förtäljs en önskan om ett uniformerande av idrotten, vilket kan ses som en disciplinär organisering av idrotten. Disciplineringen blir en strategi i kulturimperialismens spridning. Även Foucaults beskrivning av nyttoimperativet (Foucault 1975: 185), gör sig gällande, då idrottens existens värderas efter dess roll i utveckling och fred.

FN-dokumentet:

As such, the international community needed to work together to provide a “code of good practice” to continue to combat dangers young athletes faced, he said, adding that sport and physical education could thus be used as a tool to further international goals, including those in the Millennium Development Goals. (General Assembly 2010: 10)

Den disciplinära makten återfinns i sökandet efter en ”kod av god praktik” (min översättning). Den disciplinära makten, det goda exemplet och nyttoimperativet kan ses som att befinna sig inom ramarna av den diskursiva formation, som reglerar diskursen kring det universella anspråket, för att hänvisa till de analytiska verktyg erhållna genom Foucault (1975: 184, 185). Det vill säga, att genom det universella anspråket kan ett spridningssystem mellan olika utsagor skönjas, där den disciplinära makten, det goda exemplet och nyttoimperativet, uppvisar dess regelbundenhet.

Dessutom skönjas ett utvecklingsnarrativ, vilket utvecklas mer under nästa punkt.

5.3 Det linjära utvecklingsnarrativet och mimikry

2.The goal of Olympism is to place sport at the service of the harmonious development of man, with a view to promoting a peaceful society concerned with the preservation of human dignity. (IOC 2010b:11)

I citatet ovan placeras olympismen, genom idrott, som ett verktyg för att föra fram mänskligheten. Olympismen blir ett kugghjul i det linjära utvecklingsnarrativ med det utopiska målet av fred och bevarandet av mänsklig värdighet. Följaktligen verkar olympismen inom de ramar givna av en utvecklingsdiskurs, varvid den mänskliga historien fortlöper framåt i en linjär riktning. Detta kan vidare ses som en strategi i det eurocentriska moderniseringsprojektet, där moderniseringen är att bli som väst. På så vis uppdagas det hur utsagan i *the Olympic Charter*, är knuten till en kolonial struktur, med länkar till dåtidens koloniala tidevarv.

Denna modernisering penetrerar även idrotten, då den i olympismens anda omstruktureras för att passa in i dess mall. Texten gör det ansatsen att omorganisera MMA till combat grappling, för att få sporten inkluderad i det olympiska programmet, vilket jag kommer att vidareutveckla under nästa punkt i analysen.

Vidare i FN- dokumentet står det:

...(document A/65/L.4), recognizes the potential of sport to contribute to the achievement of the Millennium Development Goals, and to foster peace and development and to contribute to an atmosphere of tolerance and understanding. (General Assembly 2010:6)

... noted that the 2010 FIFA World Cup was the first to take place, not only in South Africa — a developing nation — but also on the African continent, a fact that underscored the importance of adhering to the principle of “Olympic Truce”. (General Assembly 2010: 8)

Kopplingen mellan utveckling och idrott är stark, vilket också är avsikten som ämnas att förmedlas i dokumentet. Men enligt vilka mått bedöms utvecklingen? Det tycks som att texten i detta FN-dokument, är producerat inom ramarna för den diskurs kring det linjära västerländska historiska utvecklingsnarrativ, likt den utsago kring olympism, som finnes i *the*

Olympic Charter. En diskursiv regelbundenhet skönjas och en diskursiv formation framträder. Sammanvävt i denna diskurs, illumineras även den, där det Andra, i detta fall, Sydafrika, beskrivs i ett spegelförhållande till ett positivt. D v s Sydafrika benämns som ett utvecklingsland, vilket innebär konnotationer av en eftersläpning i den linjära utvecklingen utefter det västerländska målet. På så vis förevisas en beskrivning av det Andra, enligt begreppet mimikry, som Homi K. Bhabha förser (Bhabha 1994: 86) (Mills 2004: 99). Alltså det sker en återspeglning av något som håller på att utvecklas, i jämförelse med det som är utvecklat. På så vis görs en beskrivning av Sydafrika under premisser som är utstakade av väst. Sydafrika är något som väst en gång har varit, på väg att utvecklas, en spegling av det västerländska förr.

The Government was committed to fostering and adopting public policies to ensure that events, such as the FIFA World Cup, which Brazil would host in 2014, would generate more jobs and improve infrastructure. (General Assembly 2010: 6,7)

I dokumentet enligt ovan, som deklarerar antagandet av *Sport for Peace and Development*, ges ett citat om hur den brasilianska regeringen skall verka för att utveckla policies som försäkrar att tillställningar som fotbolls-VM, som kommer att hållas i Brasilien 2014, kommer att generera jobb och bättre infrastruktur. I detta uttalande förstås utveckling i kapitalistiska termer. Det påtalas hur idrotten skall frambringa en s k ekonomisk nyttoeffekt, för att tala i Foucaults termer (Foucault 1975: 221). Återigen blir det synligt hur en bildningsregel, ett existensvillkor för utsagan av idrotten, är dess nytta, i detta fall dess kapitalistiska nytta.

5.4 Universalism och inkludering/exkludering: Muaythai och MMA

På denna punkt har jag valt att frångå till viss del en strikt diskursanalys och valt att exemplifiera en konkret betingelse, d v s den materiella effekten av olympismens universella anspråk och dess delaktighet i den västcentrerade moderniseringsprocessen, som jag problematiserar under 5.2

Olympismens universella anspråk, disciplinering och nyttoimperativ och 5.3 Det linjära utvecklingsnarrativet och mimikry.

3. The Olympic Movement is the concerted , organized universal and permanent action, carried out under the supreme authority of the IOC, of all individuals and entities who are inspired of the values of Olympism. It covers the five continents. It reaches its peak with the bringing together of the world's athletes at the great sports festival, the Olympic Games. Its symbol is five interlaced rings. (IOC 2010b:11)

Enligt ovan så inkluderar den olympiska rörelsen alla som är inspirerade av olympismens värden. Rörelsen når sin topp under de olympiska spelen. Ändock, sker en tydlig exkludering och inkluderingen sker under strikta premisser, vilket Guttman och Eichberg har klargjort i respektive forskning (Guttman 1994: 2,3 120,125, 130, 137), (Eichberg 1998: 100,101). Alltså i rent konkreta termer, kan en exkludering uppdragas. Nedan kommer jag att konkretisera denna exkludering och genom ett exemplifiera muaythai. Dessutom vill jag genom exemplet av MMA, visa på hur en idrott omstruktureras för att passa in i den mall olympismen tillstår.

5.4.1 Muaythai

Muaythai är en världssport, vilket kan intygas av IFMA:s, International Federation of Muaythai Amateur, 110 nationella medlemsförbund och 5 kontinentala federationer under IFMA:s översyn (IFMA 2010), så likt Eichberg ställer jag mig kritisk till varför en idrott som muaythai, som även kallas thaiboxning, inte tillåts erhålla en plats i det olympiska programmet. Dock var det 12 år sedan Henning Eichbergs essä *Olympic sport Neo-colonialism and alternatives*, publicerades (Eichberg 1998), men ändå kvarstår thaiboxningen i olympismens periferi. Detta trots att alla kriterier som anges i *the Olympic Charter* (IOC 2010b:86,87,88), är uppfyllda enligt IFMA, som är det styrande organet över amatörmuaythai (IFMA 2010). Muaythai har fått erkännande från OCA, Olympic Council of Asia, men inte IOK. IFMA har dessutom utvecklat en färdplan för att i framtiden kunna ta plats bland IOK:s likar (IFMA 2010).

Thaiboxningen har dock fått ett visst internationellt erkännande, då IFMA, blev medlem i GAISF, som är nuvarande SportAccord, 2007.

Thaiboxningen uppfyller alla de krav som ställs i *the Olympic Charter*, för att en idrott skall bli erkänt av IOK, ändå är idrotten utesluten. Eller kanske skall meningen omformuleras till att thaiboxningen uppfyller alla de krav som ställs i *the olympic charter*, för att en idrott skall bli erkänt av IOK, alla utom ett, d v s muaythai originerar inte i väst. Den rasifierade exkluderingen är högst aktuell än idag.

5.4.2 MMA

MMA (Mixed Martial Arts), anses vara den snabbaste växande idrotten i världen (FILA 2011).

MMA inbegriper både stående moment och brottning. En match kan vinnas genom att motståndaren försätts i ett lås, t ex armlås eller genom slag och sparkar. Men för att kunna låta MMA- utövare få delta i de olympiska spelen, har MMA:n upptagits under FILA:s beskydd, fast då under namnet combat grappling (FILA 2011). Omdöpningen kan förstås i ljuset av den omorganisering av sporten som tvingas genomgå för att kunna erhålla en olympiska status. Det blir inte riktigt samma idrott helt enkelt. För att få ett olympiskt erkännande krävs reglering och översyn.

På FILA:s hemsida sätts även combat grappling inom kontexten av hur nyttig idrotten är. Att combat grappling är av värde för självförsvar, polis, säkerhet och militär (FILA 2011).

Nyttoimperativet blir tydligt återigen. Att en idrott skall vara nyttig, verkar vara en diskursiv regel för att den skall få bli omtalad.

5.5 Mänskliga rättigheter

4. The practice of sport is a human right. Every individual must have the possibility of practicing sport, without discrimination of any kind and in the Olympic spirit, which requires a mutual understanding with a spirit of friendship, solidarity and fair play. The organization and management of sport must be controlled by

independent sports organizations. (IOC 2010b:11)

Ovanstående citat om hur utövandet av en idrott anses vara en mänsklig rättighet, kan konceptualiseras genom en referens till UDHR, d v s Universal Declaration of Human Rights, som antogs den 10 december 1948 av FN:s generalförsamling. I UDHR, står det i artikel 27 att: ” Everyone has the right freely to participate in the cultural life of the community, to enjoy the arts and to share in scientific advancement and its benefits. ” (United Nations 2011).

Att åberopa en mänsklig rättighet, kan förstås som en akt av välmening, men vid en djupare analys, framstår en större problematik, som är genomgående i min analys, d v s det universella anspråket och dess implikationer. Begreppet ”mänskliga rättigheter”, bär med sig en konnotation av att inkludera alla, d v s alla människor, men mänskliga rättigheter kan ses i ljuset av att vara en strategi för internationella institutioner, där det utövas imperialistisk makt (Talcott 2010: 300), och som en legitimering av imperialistiska ändamål (Collins et al 2010: 305). Mänskliga rättigheter blir ett instrument för en eurocentrisk konstruktion av ”människan”. Vilket betyder att för att kunna inkluderas till de som kan erhålla mänskliga rättigheter, måste individens sociala position, erfarenhet och önskan efter frihet, befinna sig inom strikta politiska gränser och dessa mål och fodringar vara detsamma för alla (Collins et al 2010: 307). Alltså genom att anföra att utöva en idrott, är en mänsklig rättighet, legitimeras den ”olympiska andan” och den *moderna* organiseringen av idrotten.

Det förevisas återigen en taktik för det eurocentriska moderniseringsprojektet. Mänskliga rättigheter allokeras som ett diskursivt hantverk inom universalismens diskurs, ordnad inom kolonialismens strukturer.

För ytterligare förstärka problematiken angående de mänskliga rättigheterna, bör det noteras att i flertalet av de 30 artiklarna i UDHR, refereras det uteslutande till ett manligt pronomen (artikel 8,10,11,12,13,15,18,23 och 25 (United Nations 2011). Deklarationen över de mänskliga rättigheterna utges att vara universal och täcka mänskligheten, ändock hänvisas det till mannen som den universala människan. Visserligen kan kanske UDHR, försvaras genom att påkalla att deklARATIONEN skrevs och antogs så tidigt som 1948, men till kritikens värn, bör det nämnas att 60 år är en avsevärd tid för redigering.

Alltså kan benämningen av de mänskliga rättigheterna i relation till olympismen, dekonstrueras och

avslöjas som ett kolonialt och könat diskursivt verktyg för ett västligt imperialistiskt ändamål.

5.6 Intersektionen mellan kön och den ”Andra” i det universella anspråket och mimikry

5. Any form of discrimination with regard to a country or a person on grounds of race, religion, politics, gender or otherwise is incompatible with belonging to the Olympic Movement.” (IOC 2010b:11)

Vidare i *the Olympic Charter* står det:

”In the Olympic Charter, the masculine gender used in relation to any physical person (for example, names such as president, vice-president, chairman, member, leader, official, chef du mission, participant, competitor, athlete, judge, referee, member of at jury, attaché, candidate or personnel, or pronouns such as he ,they or them) shall, unless there is a specific provision to the contrary, be understood as including the feminine gender” (IOC 2010b:9)

Då *the Olympic Charter* är ämnad att signifiera idéerna som olympismen bär på, blir det tydligt, att från ovanstående citat, som är en fotnot, från första sidan av introduktionen till *the Olympic Charter*, att utröna inom vilka diskurser som dessa idéer har formats och formas. Genom att göra det grammatiska valet att genomgående ange ett maskulint genus till alla nämnda fysiska personer, men samtidigt hävda att inom det maskulina inräknas även det feminina, påvisas det en maskulinitetsdiskurs, där det maskulina är allomfattande och omnipotent. Genom att framförallt uteslutande använda maskulint genus, skapas det en uppfattning om hur de personer det refereras till ”faktiskt” är män. Det förevisas tydligt hur texten reproducerar och producerar en föreställningsvärld, begränsad av en maskulinitetsdiskurs, där det manliga är universellt begåvat, men det kvinnliga är det inte. Ett omtalande av ett feminint genus är snarare ett undantag. Således befästs och återskapas en norm om det manliga som norm och det kvinnliga som avigt. Det utövas en strategi av mimikry, där det kvinnliga representeras som att vara detsamma som det manliga,

men konstrueras ändå till det som är det aviga.

Den konkreta implikationen av denna diskurs, kan bli tydlig, genom att blott jämföra det numerära deltagandet mellan kvinnor och män i de olympiska spelens historia (Guttman 1994: 129, 132).

Dock bör denna exkludering ej ses som endast ett agerande av ett autonomt subjekt, men jag vill heller inte frånta IOK, dess kapacitet att kunna stå till svars. Denna utestängning bör ses som en implikation av hur en institution uttrycker det diskursivt möjliga, inom de repertoarer som finns tillgängliga. I frågan om den kvinnliga atletens historiska utestängning, skönjas diskursen om den suveräna manliga normen.

Som påpekat tidigare kan exkluderingen av kvinnor ses i ljuset av det förgångna. En idrott som alltjämt varit närvarande i de olympiska spelen, även under antikens Grekland under 700-talet f.Kr, är brottningen. Dock, så var det först ca 2700 år senare, d v s år 2004, som kvinnor fick tävla i brottning för första gången i ett olympiskt sammanhang (IOC 2010a), (FILA 2011). Att tillägga är, även nu, deltar inte manliga och kvinnliga brottare på samma villkor. Medan män får tävla i både grekisk-romersk stil och fristil, får kvinnor endast konkurrera i en modifierad form av fristil, där vissa grepp har blivit borttagna (FILA 2011). Detta kan ses i skenet av att ”skydda” den kvinnliga atleten. Så till vida sker det en tydlig utestängning än idag. Genom att inte tillåta kvinnor delta fullt ut på brottarmattan, kan en diskurs om den kvinnliga atleten uppstå, vilken implicerar att det är kvinnans eget fel att hon inte får tävla i alla grenar och på samma villkor. Den kvinnliga idrottaren är för svag helt enkelt och bör rätta sig därefter. Följaktligen förs det en diskursiv taktik, där det ämnas att göra kvinnan lik mannen, men inte riktigt. På så vis befästs en underordning i en hierarkisk androcentrism, där den hegemoniska maskuliniteten premieras. Den representativa diskursiva taktik, i form av mimikry uppstås tydligt, då den kvinnliga atleten får brottas på samma villkor som mannen, men inte riktigt. Den manliga normens primat befästs, och det kvinnliga aviga underordnas.

Därutöver presenteras det i FN-dokumentet:

One way societies improved was to integrate women and girls, and sport had proven that point. Determination and drive were habits that girls must learn and use throughout their lives. (General Assembly 2010: 9)

I ovanstående citat skönjas det återigen en representation om det aviga kvinnliga könet, där flickor bär på en brist, som måste läras bort, genom att bli inkluderande via idrotten. M a o är determination och driv inga inneboende ”kvinnliga” egenskaper. Visserligen påvisas det en konstruktivistisk ådra, där karaktäristik är något som lärs in, inte är givet naturligt. Men då pojkar ej omnämns som att behöva lära sig determination och driv, förutsätts det att de redan besitter dessa särdrag. Genom att inte nämna det manliga könet, befästs det som den osynliga norm, som flickor måste lära sig att uppnå. På så vis uppenbaras det hur uttalandet är begränsat inom diskurser av den inkluderande idrotten och den manliga normen, där det kvinnliga könet konstrueras som avigt och bristfälligt.

Dessutom beskrivs kvinnan som ett verktyg för att värdera utveckling. Kvinnor och flickors sociala position, anger var i utvecklingen som ett samhälle befinner sig. Det verkar som att bedömningen av var ett subjekt befinner sig i utvecklingsgraf, inte bara beror på dess förhållande till västs utveckling, utan är även beroende av hur manligt det är. Alltså kan målet i det linjära utvecklingsnarrativet avslöjas till att vara den västliga normens spridning, där alla är män.

Så som kvinnan representeras i de analyserade texterna är Bhabhas begrepp om mimikry tämligen fruktbar. Här översätter och utvecklar jag Bhabhas förståelse för mimikry som en strategi för kolonial makt i intersektion med en maktstrategi för den manliga normens primat, inom vilket kvinnan konstrueras som den Andra som liknar mannen, men inte riktigt. T ex får kvinnor brottas i de olympiska spelen, men inte på riktigt samma sätt som männen. Kvinnan blir en sämre kopia av mannen. Tillika kan begreppet mimikry åläggas den representation som ges i FN-dokumentet, där flickor skall genom idrotten, lära sig att bli som pojkarna.

Denna intersektion visar hur det koloniala utvecklingsnarrativet är könat. Samhället förbättras genom att flickorna blir som pojkarna.

5.7 Motstånd

6. Belonging to the Olympic Movement requires compliance with the Olympic Charter and recognition by the IOC. (IOC 2010b:11)

För att få tillhöra den olympiska rörelsen, krävs det att *the Olympic Charter* efterföljs och ett erkännande av IOK. Men även om ett subjekt inte är erkänt av IOK, går det likväl att undgå den olympiska rörelsen? I följande avsnitt har jag tittat närmre på två stora internationella idrottstävlingar för undersöka möjligheten bortom olympismen.

5.7.1 De asiatiska spelen

Men det divergerande idrottsprogrammet till trots, finns det stora likheter mellan de asiatiska spelen och de olympiska. De asiatiska spelen har också fackelstafett, såsom OS. Organiseringen av idrotterna och atleterna, representationen av stater och målsättningen av politisk stabilitet är också i konvergens med den olympiska institutionen. Vidare står det på det 16:e asiatiska spelens hemsida följande:

Mission : Carry forward the Olympic spirit and promote the Olympic Movement in Asia; enhance solidarity, friendship and exchanges among Asian countries and regions, and contribute to the establishment of a harmonious Asia. (Guangzhou Asian Games Organizing Committee 2010)

Så kan detta ses som motstånd, eller är det blott en förlängning av de olympiska spelen? Svaret känns tämligen självskrivet. De asiatiska spelen kan ses som en olympisk upprepning, som förstärker dess ställning som en idrottslig hegemon. För även om dessa spel hålls i asiatisk regi, så är mallen europeisk och grundidéen är i kongruens med den olympiska tanken om politisk stabilitet. Men finns det inget alternativ? Kanske finnes svaret vid en vidare analys av SportAccord.

5.7.1 SportAccord

With the creation of these multi-sports games, SportAccord aims to enlarge the exposure of the participating sports to the media and to a worldwide public. Showcasing both Olympic and non-Olympic sports, the games clearly reflect the variety of the sports world. The focus is on a group of similar sports, bringing them on stage together. (SportAccord 2010)

I ovanstående citat redogörs det för hur den internationella idrottsorganisation som SportAccord är, har för syfte att framförallt verka för idrotten och idrottarnas skull, för att lyfta fram dem på den internationella scenen. I detta fall ses en divergens till den utsaga som förevisas i *the Olympic Charter* och FN-dokumentet, då det verkar som att idrotten tillåts ta plats för dess egen skull, inte i första hand för att ”främja mänskligheten”. En alternativ bli synligt. Men vidare på SportAccords hemsida står det:

The purpose of SportAccord is not to replace the IFs, ASOIF, AIOWF or ARISF, nor to step on their respective autonomy and authority; it is about uniting the world of sport. SportAccord fully recognises the IOC and the Olympic Movement’s authority; it is and will remain a loyal partner in the achievements of the Olympic Movement objectives. (SportAccord 2010)

Även då SportAccord till synes skulle kunna ses som ett alternativ till de olympiska spelen, undkommer det inte olympismen. Att hänvisa till den olympiska rörelsen förvisas vara en premiss, för att legitimera den internationella idrottens existens. Vidare står det:

SportAccord wants to be a role model for good governance and social responsibility and identifies with key values such as neutrality, transparency, and accountability. SportAccord beliefs in sustainability and that sport can contribute to achieve positive change in communities. (SportAccord 2010)

Återigen uppenbaras en utvecklingsdiskurs, där idrotten försätts i ett förhållande till en ”positiv förändring” i samhällen. Nyttioimperativet blir även synligt. Alltså, även då ambitionen för organiseringen av t ex SportAccord Combat Games, är att synliggöra idrotterna och dess atleter, tillåts inte denna idrottsliga organisation befinna sig bortom ramarna för utveckling och nytta. Detta förstärks i det att, SportAccord är i ett nära samarbete till organisationen *Peace and Sport*, vilket deklarerar på SportAccords hemsida enligt följande:

In particular, Peace and Sport and SportAccord will work in close collaboration to:

- Support SportAccord’s member IFs in deploying programmes for peace-building through sport;
- Identify and exchange information on best practice examples of peace through sport initiatives and make them known to IFs;

- Assist IFs in organising sports events that promote peace;
- Produce teaching materials and technical tools designed for IFs and their National Federations;
- Make IFs aware of the vital role they can play in creating and sustaining peace.

(SportAccord 2010)

Tävlingen hålls för idrotten och atleterna, under premissen av politiska mål om fred och utveckling och med en referens till den olympiska rörelsen. Följaktligen kan måhända ett motstånd mot de olympiska spelens hegemoni skönjas, då det understryks att dess vilja är att synliggöra atleterna och deras idrotter, som inte alla är inkluderade i det olympiska programmet, men SportAccord återfinns alltså inom diskursen kring fred och utveckling, med en taktik av att ange nyttoimperativ. Alltså skulle utsagan från SportAccord, kunna benämnas med hjälp av Foucaults verktygslåda som att innehålla på ytan diffraktionspunkter, då den skiljer sig från utsagan från IOK, d v s *the Olympic Charter* och de asiatiska spelen, med dess nedtoning av de olympiska referenserna, (men är ändå närvarande), och dess betoning på varandet för idrottens skull. Men, vid en närmare granskning, finnes istället ekvivalenspunkter, som binder samman utsagan från SportAccord, med dess likar. D v s det är fortfarande diskursen kring fred och utveckling och dess förmåga att vara nyttig, som begränsar idrottens utrymme på den internationella arenan.

6. Sammanfattande diskussion och slutsats

Genom att göra en diskursanalys, med hjälp av verktyg, tillhandahållna av Michel Foucault (1969, 1975) och postkolonial teori från Homi K Bhabha (1994), på utsagor från *the Olympic Charter* och FN-dokumentet från antagandet av resolutionen *Sport as Means to promote development*, har det visat sig att utsagorna om idrotten är strikt villkorade, i dess relation till olympismen. För att en benämning skall ske, måste diskursen kring den internationella idrotten vara universal och nyttig, dvs verka för fred och utveckling, främja mänskligheten och producera ”goda exempel”.

Att idrotten skall vara för alla, att det är en mänsklig rättighet och att den ska vara ett instrument för mänsklighetens progression, må låta utopiskt och vackert, men genom att se till de bildningsregler för utsagan om idrottens varande, som jag nämnt ovan, kan en diskursformation avslöjas.

Genom att ange det universella som ett existensvillkor för utsagorna om idrotten, blir idrotten ett kugghjul som för fram den eurocentriska moderniseringen. Det konstrueras ett linjärt utvecklingsnarrativ. ”Målet för Olympism är att placera idrotten i tjänsten för den harmoniska utvecklingen av människan...” (IOC 2010b: 11) (min översättning). Den tidsmässiga grafen pekar snett uppåt med kursen västerut. Genom att se till de bildningsvillkoren för utsagan om idrotten, skönjas även regler och villkor för den konstruerade linjära historien.

I konstruktionen av själva önskan att nå det utopiska väst, praktiseras mimikry, ett diskursivt förfaringsätt, där subjektspositioner skapas genom att benämna det som inte är väst, som att vara i utvecklingen mot väst. Text i FN-dokumentet representeras Sydafrika att likna väst, i dess utveckling mot det, men får inte riktigt vara väst. Dessutom, där ett subjekt befinner sig i utvecklingsgraf, beror inte bara på dess förhållande till västs utveckling, utan är även beroende av hur manligt det är. Genom dess hänvisning till universalism, det goda exemplet och disciplinering, vilket uppvisades såväl i FN-dokumentet, som i *the Olympic Charter*, kan målet i det linjära utvecklingsnarrativet avslöjas till att vara den manliga västerländska normens spridning. Alltså längst upp på grafen befinner sig väst, där alla skall helst vara män.

Denna *manliga olympiska universalism*, materialiseras på brottningsmattan, där den kvinnliga atleten får vara och tävla i de olympiska spelen, men inte riktigt på samma villkor som de manliga idrottarna. Därigenom befästs och återskapas det manliga som norm och det kvinnliga som avigt. Alltså utövas återigen en strategi av mimikry, där det kvinnliga representeras som att vara detsamma som det manliga, en atlet, men konstrueras ändå till det som är det aviga och den manliga överordningen består.

Den disciplinära makten, det goda exemplet och nyttoimperativet befinner sig inom ramarna av det universella anspråkets diskursiva formation, vilket betyder att genom det universella anspråket kan ett spridningssystem mellan olika utsagor skönjas, där den disciplinära makten, det goda exemplet och nyttoimperativet, uppvisar dess regelbundenhet.

Ytterligare en strategi i det europeiska moderniseringsprojektet är anförandet av av mänskliga rättigheter. ”Utövandet av idrott är en mänsklig rättighet.” (IOC 2010b:11) (min översättning). Genom att åberopa de de mänskliga rättigheterna legitimeras olympismen och moderniseringen av idrotten. Härigenom förevisas en taktik för det eurocentriska moderniseringsprojektet och vid en närmre blick på UDHR, uppdagas det därutöver att de mänskliga rättigheterna anges vara de manliga rättigheterna.

Sålunda kan benämningen av de mänskliga rättigheterna i relation till olympismen, dekonstrueras och avslöjas som ett kolonialt och könat diskursivt verktyg för ett västligt imperialistiskt ändamål. Utsagorna kring olympismen, tycks befinna sig inom en större diskursiv formation som är del av ett västerländskt universellt antagande, där representativa strategier i form av nyttoimperativ, ”det goda exemplet” och disciplinering, mimikry, samt åkallandet av mänskliga rättigheter ryms. Denna diskursiva formation kan i sin tur, ses som en komponent i ett eurocentriskt kolonialt epistem. Inom detta epistem har jag kunnat skönja olika bildningregler, d v s existensvillkor för de utsagor och dess objekt, d v s idrotten, som jag studerat. Diskurser verkar i relation till varandra inom detta epistem, för att återskapa och befästa dess koloniala struktur.

Denna koloniala struktur uppdagas konkret, genom en faktiskt uteslutning. Den olympiska universalismen verkar för en homogenisering till en västerländsk manlig norm. I denna verkning exkluderas de som inte uppfyller kraven. Thaiboxningen, Thailands nationalsport, som trots allt

uppfyller alla de krav ställda från IOK och med en framställd färdplan för att få dess erkännande, tillåts ändå inte bevista de olympiska spelen. Det sker en rasifierad exkludering.

Vidare för moderniseringsprojektet även med sig omorganisering av idrotten. MMA:n t ex, under FILA:s ordning, omstruktureras till en annan sport och därtill ett annat namn, combat grappling, för att kunna passa in i en olympisk mall för att så småningom bli inkluderad i det olympiska programmet.

Med samma metodologiska verktyg, som vid analysen av *the Olympic Charter* och FN:dokumentet *Sport as Means to promote development*, har jag även granskat material från de asiatiska spelen och SportAccord, två stora internationella multisporttävlingar, för att undersöka möjligheten för ett alternativ bortom olympismen.

Vad det gäller de asiatiska spelen, fann jag att trots att själva idrottsprogrammet skiljde sig kraftigt till det olympiska programmet, var de asiatiska spelen till det stora hela en upprepning av de olympiska spelen. Däremot genom att se till exemplet av SportAccord, kan det till en början skymta ett möjligt alternativ, i dess mål av att verka för idrotten och idrottarnas skull, för att lyfta fram dem på den internationella arenan. Men jämväl då SportAccord till synes skulle kunna ses som ett alternativ till de olympiska spelen, undkommer det inte olympismen. Att hänvisa till den olympiska rörelsen förvisas vara en premiss, för att legitimera en utsaga om den internationella idrotten. Dock är referenserna till olympismen tämligen måttliga i kontexten av SportAccord. Men det verkar som att digra globala idrottstävlingar inte kan hållas enbart för idrotten och för de idrottandes skull, utan kan enbart existera och erkännas genom dess relation till fred och utveckling. Följaktligen avslöjas det en stark regelbundenhet till tidigare utsagor från *the Olympic Charter*, FN-dokumentet och de asiatiska spelen, vilkas existensvillkor, betingas i dess relation till fred och utveckling och olympismen.

Även om de olika diskurserna och teman som jag funnit, förtjänar en vidareutveckling och ett större teoretiskt utrymme, var för sig, har jag ändå valt att i kortare drag, behålla den tematiska ordningen intakt. Detta för att visa på den komplexitet som binder samman utsagorna i en diskursformation. Ty de olika teman som jag berör, går ej att atomistiskt skilja från varandra, utan är i stark relation till varandra, beroende av varandra, ty de visar sig vara komponenter i ett större kolonialt epistem, där

konstruktionen av den linjära historieskrivningen, bär på universalismens anspråk, där ”hela mänskligheten” konstrueras till att dela samma mål och bedöms efter den utveckling väst för. Genom att utkristallisera dessa olika teman och ange deras förhållande till varandra, kan diskursens praktik skönjas, för det är just dessa förbindelser som anger utsagens mandat att tala om idrotten. Vidare är disciplineringen och nyttoimperativet strategier för att göra alla lika, alla skall bli universala, men samtidigt skönjas en taktik av mimikry, där målet är att den Andra skall emulera den universella normen, men för att låta överordningen och underordningen bestå, tillåts den Andra endast bli nästan lik det västliga subjektet.

Dessutom, bär universalismen inte bara på en västlig norm, utan även en manlig. Den könade diskursen skär rakt igenom den diskursiva formation som universalismen verkar genom. Därmed avslöjar existensvillkoren för utsagan om idrott på den internationella arenan, en kolonial praktik, författad som ett europeiskt moderniseringsprojekt, som är beslöjat av universalism, utveckling och fred och mänskliga rättigheter, beskaffat med strategier av nyttoimperativ, disciplinering och mimikry. Det är dessa verkningar som placerar idrotten i händerna på en eurocentrisk maskulin kulturimperialism, inom en kolonial praktik.

Avslutningsvis, hur hade diskussionen på klubben där jag tränar, fortgått, med vetskapen av resultatet av min analys, som jag presenterat ovan? Är inkluderingen i det olympiska programmet värt det? Kanske, kanske inte. Min forskningsfråga rörde de villkor som författade utsagan om idrottens varande i dess förhållande till olympismen. Hur dessa villkor påverkar den enskilda idrottaren är en helt annan uppsats. I detta avseendet kan jag endast tala för mig själv och med mina analytiska resultat i ryggen, vill jag helst låta idrotten vara för dess egen skull och inte användas som ett verktyg i en kolonial kvarlåtenskap.

7. Källförteckning

Bale, John & Cronin, Mike (2003) "Introduction: Sport and Postcolonialism", i: Bale, John & Cronin, Mike (red), *Sport and Postcolonialism*, Oxford: Berg (Oxford International Publishers Ltd) sid 1-13

Bengtsson, Bengt Olle (1969) "Förord" i: Foucault, Michel, *Vetandets arkeologi*, Lund: Arkiv Förlag

Lykke, Nina (2009) *Genusforskning -en guide till feministisk teori, metodologi och skrift* Stockholm:Liber

Bergström, Göran & Boréus, Kristina (2005)"Samhällsvetenskaplig text och diskursanalys", i: Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys* Lund: Studentlitteratur, sid 9-42

Bergström, Göran & Boréus, Kristina (2005)"Diskursanalys", i: Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys* Lund: Studentlitteratur, sid 305-362

Berner, Boel (2005) "Problemet med problemet Eller: Att fånga en Heffaklump", i: Lundquist, Åsa, Davies, Karen, Mulinari, Diana (red.), *Att utmana vetandets gränser*, Malmö:Liber, sid 31-46

Bhabha, Homi K.(1994) *The Location of Culture*, London: Routledge

Davies, Karen (2005) "Narrativ och kroppsligt vetande och minne", i: Lundquist, Åsa, Davies, Karen, Mulinari, Diana (red.), *Att utmana vetandets gränser*, Malmö:Liber, sid 190-205

de Alva, J. Jorge Klor (1995) "The postcolonization of the (Latin) American Experience: A Reconsideration of "Colonialism", "Postcolonialism" and "Mestizaje"", i: Gyan Prakash (red), *After colonialism Imperial histories and postcolonial displacements*, Princeton: Princeton University Press, sid 241-271

de Coubertin, Pierre (2000), "All Sports" i, Müller, Norbert (red), *Olympism*, Lausanne: International Olympic Committee, sid 706-709

de los Reyes, Paulina & Mulinari, Diana (2005) *Intersektionalitet-Kritiska reflektioner över o(jäm)likhetens landskap*, Malmö: Liber

Eichberg, Henning (1998), "Olympic sport Neo-colonialism and alternatives" i, Bale, John & Philo, Chris (red), *Body Cultures Essays on sport, space and identity*, London: Routledge, sid 100-107

Eldén, Sara (2005) "Att fånga eller bli fångad i diskursen? Om diskursanalys och emancipatorisk feministisk metodologi", i: Lundquist, Åsa, Davies, Karen, Mulinari, Diana (red.), *Att utmana vetandets gränser*, Malmö: Liber, sid 60-74

Foucault, Michel (1969) *Vetandets arkeologi*, Lund: Arkiv Förlag

Foucault, Michel (1975) *Övervakning och straff*, Lund: Arkiv Förlag

Guttman, Allen (1994) *Games and Empires Modern sports and cultural imperialism*, New York: Columbia University Press

Guttman, Allen (2002) *The Olympics A History of the Modern Games*, Urbana och Chicago: University of Illinois Press

Loomba, Ania (1998) *Colonialism/postcolonialism*, London: Routledge

Madison, D.Soyini (2005) *Critical Ethnography: Method, Ethics and Performance*, London: Sage Publications

Mills, Sara (2004) *Discourse*, Oxon: Routledge

Mulinari, Diana (2005) ”Forskarens biografi och situerad kunskapsproduktion” i: Lundquist, Åsa, Davies, Karen, Mulinari, Diana (red.), *Att utmana vetandets gränser*, Malmö: Liber, sid 113-133

Sugden, John & Tomlinson, Alan (2003) ”Football and FIFA in the Postcolonial World” i: Bale, John & Cronin, Mike (red), *Sport and Postcolonialism*, Oxford: Berg (Oxford International Publishers Ltd) sid 175-196

Tidskriftsartikel:

Collins, Dana , Falcon, Sylvanna, Lodhia, Sharmila och Talcott, Molly (2010), ” New Directions in Feminism and Human Rights, *International Feminist Journal of Politics*, 12: 3, 298 — 318

Talcott, Molly (2010), ”Molly Talcott: A Tale of Human Rights after Postcolonialism” i: Collins, Dana , Falcon, Sylvanna, Lodhia, Sharmila och Talcott, Molly, ” New Directions in Feminism and Human Rights, *International Feminist Journal of Politics*, 12: 3, 300-302

Internetkällor:

International Olympic Committee (IOC) (2010a) , *Official website of the Olympic Movement* . Hämtad 3 oktober: <http://www.olympic.org>

International Olympic Committee (IOC) (2010b) , ”the Olympic Charter” (2010), Lausanne: International Olympic Committee. Hämtad 3 oktober: <http://www.olympic.org>

International Federation of Associated Wrestling Styles, FILA. Hämtad 2 januari 2011:
<http://www.fila-wrestling.com>

International Federation of Muaythai Amateur (IFMA). Hämtad 29 oktober 2010:
<http://www.ifmamuaythai.org> 20101029

Guangzhou Asian Games Organising Committee, The Official Website of the 16th Asian Games.
Hämtad 20 november 2010: <http://www.gz2010.cn/en/>

Nationalencyklopedin. Hämtad 14 december 2010: <http://www.ne.se>

National Olympic Committee of Thailand. Hämtad 20 november 2010: www.olympicthai.or.th

SportAccord (International Sports Federation). Hämtad 10 december 2010: <http://sportaccord>.

United Nations General Assembly. Adopting Resolution on "Sport as Means to Promote Development"(General Assembly GA/11012:2010)Sixty-fifth General Assembly, Department of Public Information • News and Media Division • New York

Hämtad 1 december 2010: <http://www.un.org/News/Press/docs/2010/ga11012.doc.htm>

United Nations. Universal Declaration of Human Rights (UDHR). Hämtad 3 januari 2011:
<http://www.un.org/en/documents/udhr/index.shtml#atop>

United Nations. Millennium Development Goals. Hämtad 28 december 2010:
<http://www.un.org/millenniumgoals/>